

De muizen worden opgejaagd

DE FRIESE GALERIJ

Veelzijdig kunstenaar Anke van Westerlaak doet waar ze voor staat. Haar lino's, etsen, installaties, animaties, maskers en sieraden in galerie Artemisia - in haar woonplaats Leeuwarden - maken samen een beladen maar poëtische tentoonstelling.

Renske Bakker

Al vroeg, nog tijdens haar studie aan Academie Minerva te Groningen, ontdekte Anke van Westerlaak (Nijmegen, 1957) haar affiniteit met ongebruikelijke materialen; gewoonweg schilderen lag haar niet zo. Door een kunstproject in Leeuwarden ging ze werken met afval. Dat restmateriaal, opgebruikt en ondergewaardeerd, transformeerde in haar handen tot een kleurrijk bloemenveld.

Ze is niet de eerste kunstenaar die in triviale materialen haar 'kwast en verf' vindt, maar Van Westerlaak is eigengereid genoeg om haar eigen weg te zoeken en de implicaties van het gebruik van deze materialen ook waar te maken. Het heeft haar ogen geopend voor de dienstbaarheid van verschillende materialen en technieken, en heeft een bovendien haar pijlen gericht op maatschappelijke thema's als recycling en natuurbewustzijn.

Als rode draad door deze tentoonstelling loopt het terugkerend motief van mensen met dierenkoppen – antropomorfe verschijningen in allerlei dagelijkse handelingen. Foto's van mensen met maskers, bewerkt met de computer, zijn omgezet naar polymeeretsen en lino'sneden. De hoofdfiguren van de drukwerken spelen een rol in een aantal animaties en komen terug in sierlijke medaillons.

Er zijn buttons gemaakt en postkaarten, een van de maskers uit de foto's is zelfs eigenhandig vervaardigd en tentoongesteld. Van Westerlaak heeft gaandeweg ingezien dat haar eigen beeldmateriaal – met succes – ook gerecycled kan worden. En niet onbelangrijk: zonder dat het eentonig wordt.

Ze deinst er niet voor terug de juiste middelen te gebruiken die haar ideeën nodig hebben. Het pièce de résistance en naamgever van de tentoonstelling, de installatie *Of Mice and Men*, laat bovendien haar grote toewijding en volharding zien. Ze verzamelde jarenlang krantenkoppen die reppen over mens en natuur, met name over de (vaak idiote) omgang met wilde dieren. 'Terreur van de steenmarter', staat er te lezen, 'Het gaat te goed met de bevers' of 'Roeken mogen worden afgeschoten'.

De krantenknipsels zijn met ijzerdraad als een soort tuigje aan gipsen muizen met vilten staarten vastgemaakt. Gezamenlijk

Animality

Oh dear oh deer

vormen ze een omvangrijke groep die opgejaagd lijkt te worden en tegelijk het slechte nieuws met zich meezeult. De poëtische, wat melancholische sfeer van de versteende diertjes gaat gepaard met enig absurdisme: de krantenkoppen zijn bij tijd en wijle bijzonder ironisch.

Naast de installaties en objecten is er overwegend veel en gevarieerd drukwerk. Uiterst poëtische kleine etsen van eenzame dieren in een leeg landschap hangen naast strakke lino'sneden met een bonte parade van fietssende, skatende en rennende figuren. Twee muismensen zijn met elkaar in gesprek, een roek wankelt met een been op een ladder en probeert te vliegen. Van Westerlaak kent keer op keer de antropomorfe dieren allerlei menselijke eigenschappen toe waarover zij zelf niet kunnen beschikken. Zoals een roek-

Strictly for the birds

masker en gefabriceerde vleugels niet maken dat een mens kan vliegen, zo zal een rat nooit zijn stem en zijn boodschap kunnen laten horen.

Van Westerlaak fotografeerde voor het bronmateriaal van de drukwerken mensen om haar heen, en vooral vaak zichzelf. Haar herkenbare gestalte komt steeds terug en laat zien dat de hybride mensdieren eigenlijk een zelfportret zouden kunnen zijn. Ze maakt kunst naar eigen zeggen vanuit de verwondering en wil het publiek daarin laten delen, maar heeft zich daarin een engagerende rol toegeëigend. Van Westerlaak leeft in de kunst en de boodschap die ze wil delen.

Ze laat zien dat de mens zich al teveel bemoeit met de dieren en de natuur. En al blijven het zichtbaar mensen, ze geeft de dieren een gestalte van formaat.

Leeuwarden - Galerie Artemisia
in Kunstzaken: Eewal 98, do t/m
za 12.30-17 u, t/m 14 okt,
zaterdag om 16 u film over de
totstandkoming van *Of Mice and
Men*, kunstenaar aanwezig op
23 oktober.
www.artemisiainkunstzaken.nl,
www.ankevanwesterlaak.nl